

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

4. juli 2016

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, KOM (2016) 283

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 25. maj 2016 fremsat forslag til revision af forordningen om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse. Forslaget er en del af Europa-Kommissionens samlede strategi for det digitale indre marked.

Forslaget har til formål at sikre en styrket og ensartet håndhævelse af forbrugerlovgivningen ved at udvikle moderne og effektive håndhævelsesmekanismer, der vil reducere tabet for forbrugerne som følge af erhvervsdrivendes grænseoverskridende og udbredte overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning.

Forslaget udbygger principperne i den eksisterende forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde på områder, hvor Kommissionen har identificeret et behov for en styrkelse for at imødegå et stigende antal overtrædelser i det indre marked, særligt ved online handel. Forslaget udvider håndhævelsesmyndighedernes minimumsbeføjelser ved bl.a. at give mulighed for testkøb, lukning af hjemmesider og udstedelse af administrative bøder ved erhvervsdrivendes overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning, der har grænseoverskridende karakter.

Derudover udvider forslaget de eksisterende instrumenter ved at foreslå en ny procedure for håndtering af udbredte overtrædelser med en EU-dimension, der vedrører mindst ¾ af medlemsstaterne, som tilsammen tegner sig for mindst ¾ af EU's befolkning. Det foreslås, at Europa-Kommissionen får beslutningskompetencen til at iværksætte, koordinere og afslutte en fælles foranstaltning, der skal bringe overtrædelserne til ophør. Det er som udgangspunkt obligatorisk for berørte medlemslande at deltage i proceduren.

Det er en dansk prioritet at styrke forordningen om forbrugerbeskyttelse. For det første er det vigtigt, at forbrugerne er trygge, når de køber varer eller serviceydelser i andre EU-lande, hvis det digitale indre marked skal fungere. For det andet er det helt centralt for virksomhederne, at der er lige konkurrencevilkår på det indre marked. Det sker kun ved, at alle lande håndhæver de fælles EU-regler ensartet, så de samme regler håndhæves over for såvel danske som over for andre landes virksomheder.

Det kommende forslag ventes at medføre en mere ensartet håndhævelse af de centrale forbrugerbeskyttende regler og dermed skærpe sikkerheden for forbrugerne, når de køber varer eller serviceydelser i andre EU-lande. Det kan medvirke til at styrke konkurrencen og kan medføre et øget udbud af varer og tjenester på det europæiske marked.

Det kommende forslag vil ikke føre til nye reguleringsmæssige byrder for erhvervslivet, men såfremt forslaget fører til øget konkurrence og samhandel over grænserne, kan de afledte konsekvenser være, at priserne falder, og salget øges. En styrkelse af håndhævelsen og samarbejdet mellem myndighederne vil sikre retssikkerhed og lige konkurrencevilkår for erhvervslivet på det europæiske marked.

2. Baggrund

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog 27. oktober 2004 forordning 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, herefter forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet. Forordningen trådte i kraft 29. december 2005.

Den nuværende forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet etablerer et formelt og bindende samarbejde mellem de europæiske håndhævelsesmyndigheder med henblik på at styrke håndhævelsen af forbrugerreguleringen.

Som følge af forordningen har hver medlemsstat udpeget én eller flere myndigheder, der varetager forpligtelserne i forordningen og et kontaktpunkt, der sikrer behørig koordination mellem de udpegede myndigheder. I Danmark er Forbrugerombudsmanden udnævnt til at fungere som central håndhævelsesmyndighed, national forbindelses- og koordinationsmyndighed samt medlem i den komité, der er nedsat til fastlæggelse af samarbejdet.

De myndigheder, der er udnævnt til at varetage forpligtelserne i forordningen, skal yde bistand til andre medlemsstaters myndigheder, hvilket bl.a. omfatter udveksling af oplysninger, håndhævelsessanktioner og iværksættelse af markedsundersøgelser, der har til formål at afdække problemer med lovgivningen på et afgrænset område og skabe opmærksomhed om problemerne.

Bestemmelserne om gensidig bistand omfatter overtrædelser af EU-lovgivning, som beskytter forbrugernes interesser. Forordningen finder specifikt anvendelse på overtrædelser af 20 EU-retsakter, som beskytter forbrugernes kollektive interesser. Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med 14 af disse retsakter. Lægemiddelstyrelsen, Finanstilsynet, Trafikstyrelsen og Kulturstyrelsen fører tilsyn med de resterende seks retsakter, der specifikt vedrører deres område.

I praksis indebærer forordningen, at hvis et firma fra et andet EU-land - fx Frankrig - overtræder en af retsakterne i Danmark, kan den relevante danske myndighed bede den tilsvarende myndighed i Frankrig om at bringe overtrædelserne til ophør. Omvendt skal den danske myndighed bringe overtrædelserne til ophør, hvis et dansk firma krænker lovgivningen i Frankrig.

I henhold til den nuværende forordnings artikel 21a skal Europa-Kommissionen vurdere, hvor virkningsfulde og operationelle forordningens håndhævelsesmekanismer er. I 2012 afsluttede Europa-Kommissionen derfor en ekstern evaluering af, hvordan forordningen fungerer. Evalueringen blev efterfulgt af en offentlig høring i 2013-2014. I 2015 blev der afsluttet en konsekvensanalyse, der vurderede behovet for et forslag til en revision af forordningen ved at udvide dens anvendelsesområde og styrke dens effektivitet.

Kommissionens strategi for det digitale indre marked blev lanceret den 6. maj 2015 i form af meddelelsen ”Strategi for et digitalt indre marked for Europa” (KOM (2015) 192). Det fremgår af strategien, at Europa-Kommissionen vil foreslå en revision af forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet.

Kommissionen har ved KOM (2016) 283 af 25. maj 2016 fremsendt forslag om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. maj 2016 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er den del af Kommissionens e-handelspakke fra den 25. maj, som har til hensigt at sætte skub i den grænseoverskridende europæiske e-handel. Pakken indeholder desuden elementer om pakkeleveringsløsninger til rimelige priser, imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling samt retningslinjer om anvendelsen af direktivet om urimelig handelspraksis,

3. Formål og indhold

Den nuværende forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde har styrket håndhævelsen af forbrugerlovgivningen i hele EU. Overtrædelser af EU's centrale forbrugerregler forekommer ifølge Kommissionen fortsat hyppigt, særligt med forbrugernes stigende onlinehandel.

For at sikre en styrket og ensartet håndhævelse af forbrugerlovgivningen er formålet med forslaget at udvikle moderne og effektive håndhævelsesmekanismer, der vil reducere tabet for forbrugerne som følge af erhvervsdrivendes grænseoverskridende og udbredte overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning.

Europa-Kommissionen foreslår derfor, at den gældende forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde moderniseres ved at øge harmoniseringsgraden for at kunne håndtere og begrænse ovennævnte grænseoverskridende overtrædelser.

I det følgende gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Anvendelsesområde

Forordningen skal anvendes ved erhvervsdrivendes grænseoverskridende overtrædelser af EU's forbrugerregler. Det nuværende anvendelsesområde udvides til også at omfatte forbrugerrettighedsdirektivet (2011/83/EU), servicedirektivets art. 20 (2006/123/EF), forordning om jernbanepassageres rettigheder og forpligtelser (1371/2007), forordning om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder (1107/2006), når de rejser med fly, forordning om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet, artikel 22-24 (1008/2008), direktiv om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse, artikel 10,11,13-18, 21-23, kapitel 10 (2014/17/EU) og direktiv om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner, artikel 4-18 og artikel 20, stk. 2 (2014/92/EU).

Forældelsesfrister

Håndhævelsesmyndighederne kan pålægge de erhvervsdrivende, der laver grænseoverskridende overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning, sanktioner op til 5 år efter overtrædelser er ophørt. Fristen forlænges automatisk, når håndhævelsesmyndigheden påbegynder en undersøgelse, håndhævelsesaktiviteter eller at sagen verserer ved en domstol. Den nuværende forældelsesfrist for sådanne strafferetlige sager er 2 år.

Håndhævelsesmyndighedernes beføjelser

Forordningsforslaget fastlægger håndhævelsesmyndighedernes minimumsbeføjelser, der skal bruges for at samarbejde og håndhæve EU's forbrugerlovgivning. Forslaget indeholder præciseringer af allerede eksisterende minimumsbeføjelser, bl.a. i forhold til muligheden for at udføre nødvendige kontrolundersøgelser på stedet, herunder muligheden for adgang til erhvervsdrivendes lokaler, grunde eller transportmidler eller at anmode andre myndigheder om at gøre dette for at undersøge eller beslaglægge information og data.

Derudover foreslår Europa-Kommissionen, at forordningen udvider håndhævelsesmyndighedernes minimumsbeføjelser til at omfatte:

- Brug af testkøb for at identificere overtrædelser.
- Mulighed for køb af varer og serviceydelser under skjult identitet.
- Foretage foreløbige foranstaltninger til forebyggelse af alvorlig og uoprettelig skade for forbrugere. Det kan fx være suspension af hjemmesider, domæner eller lignende digital hjemmeside, service eller konto.
- Start af undersøgelser om overtrædelser og offentliggørelse af information herom.
- Opnå tilsagn fra den ansvarlige erhvervsdrivende om at bringe overtrædelserne til ophør og kompensere forbrugeren, herunder økonomisk kompensation samt mulighed for at opsiges kontrakten.
- Mulighed for at nedlægge et websted, et domæne eller en tilsvarende digital lokalitet ved at anmode tredjepart eller en anden offentlig myndighed om at gennemføre sådanne foranstaltninger.
- Mulighed for at pålægge de erhvervsdrivende sanktioner, herunder bøder og tvangsbøder.
- Mulighed for at kræve tilbagebetaling af den gevinst, som den erhvervsdrivende har opnået ved overtrædelserne. Kommissionen foreslår også et krav om, at denne gevinst betales til statskassen eller en modtager, der er udpeget af håndhævelsesmyndigheden.
- Offentliggørelse af alle endelige afgørelser og foreløbige foranstaltninger, herunder navnet på den erhvervsdrivende, der er ansvarlig for en grænseoverskridende overtrædelse af EU's forbrugerregler.

Mekanisme for gensidig bistand

Det foreslås i forordningen, at der etableres mere forpligtende rammer for samarbejdet mellem håndhævelsesmyndighederne. Mekanismen for gensidig bistand består af to instrumenter:

1. Anmodninger om oplysninger, der sikrer udveksling af oplysninger og bevismateriale mellem håndhævelsesmyndigheder på tværs af grænser. Håndhævelsesmyndighederne er forpligtede til at give svar på anmodningerne om oplysninger. Kommissionen foreslår faste tidsfrister for besvarelse, der fastsættes af Kommissionen ved en gennemførelsesretsakt.
2. Anmodninger om håndhævelsesforanstaltninger, hvor en håndhævelsesmyndighed i et land kan anmode en håndhævelsesmyndighed i et andet land om at træffe de nødvendige håndhævelsesforanstaltninger. Kommissionen foreslår faste tidsfrister for besvarelse om hvilke håndhævelsesforanstaltninger, der gennemføres. Tidsfristerne fastsættes af Kommissionen ved en gennemførelsesretsakt.

Europa-Kommissionens rolle i mekanismen for gensidig bistand styrkes, da det foreslås, at Kommissionen skal overvåge, at håndhævelsesmyndighederne overholder procedurer og frister for behandling af anmodninger om gensidig bistand.

Koordineret overvågnings-, undersøgelses- og håndhævelsesmekanisme ved udbredte overtrædelser

Følgende tre instrumenter til håndtering af udbredte overtrædelser foreslås:

1. Koordinerede foranstaltninger af overtrædelser, der ikke har en EU-dimension. Hvis en håndhævelsesmyndighed nærer begrundet mistanke til en erhvervsdrivendes udbredte overtrædelse af EU's forbrugerlovgivning i mere end to medlemslande ud over håndhævelsesmyndighedens eget land, kan håndhævelsesmyndigheden underrette andre håndhævelsesmyndigheder, der er berørt af overtrædelser. En håndhævelsesmyndighed udpeges til at koordinere foranstaltningen.

Europa-Kommissionen kan kun påtage sig en koordinerende rolle, når det er nødvendigt pga. overtrædelsens omfang, eller når overtrædelsen med stor sandsynlighed vil skade forbrugernes kollektive interesser i alvorlig grad.

For at sikre overensstemmelse med EU's forbrugerlovgivning, kan håndhævelsesmyndigheder bemyndige en myndighed til at træffe håndhævelsesforanstaltninger på vegne af forbrugerne i andre medlemsstater, der er berørt af overtrædelsen. Den udpegede myndighed skal handle på vegne af forbrugerne i hver medlemsstat, som om de var deres egne forbrugere.

2. Fælles foranstaltninger mod udbredte overtrædelser med en EU-dimension, som er et nyt instrument til at håndtere og bringe udbredte overtrædelser til ophør. Europa-Kommissionen foreslår, at der indføres en tærskel for, hvornår der er tale om en udbredt overtrædelse med en EU-dimension. I forordningen er denne tærskel foreslået fastsat til, at både $\frac{3}{4}$ af medlemslandene og $\frac{3}{4}$ af EU's befolkning skal være berørt af overtrædelsen.

Europa-Kommissionen skal undersøge om tærskelværdierne for EU-dimensionen er opfyldt og vil herefter skulle træffe afgørelse om iværksættelse, koordinering og afslutning af en fælles foranstaltning. I medlemslande, der er berørt af overtrædelsen, skal håndhævelsesmyndighederne i de pågældende lande deltage i den fælles foranstaltning. Europa-Kommissionen foreslår, at de berørte håndhævelsesmyndigheder skal udarbejde en fælles holdning, der meddeles den ansvarlige erhvervsdrivende. Den ansvarlige erhvervsdrivende skal have mulighed for at blive hørt.

De berørte håndhævelsesmyndigheder skal udpege en koordinerende håndhævelsesmyndighed, der kan træffe de rette håndhævelsesforanstaltninger, så overtrædelsen ophører.

3. Markedsundersøgelser. Hvis markedstendenser, forbrugerklager eller andre forhold viser, at der finder udbredte overtrædelser sted, kan håndhævelsesmyndighederne beslutte at gennemføre koordinerede markedsundersøgelser. Markedsundersøgelserne kan koordineres af Europa-Kommissionen.

Overvågningsmekanisme

Europa-Kommissionen foreslår en ny overvågningsmekanisme, der skal erstatte det nuværende varslingsystem. Overvågningsmekanismen består af en varslingsmekanisme, hvor en håndhævelsesmyndighed underretter Europa-Kommissionen og andre håndhævelsesmyndigheder om en mulig overtrædelse af EU's forbrugerlovgivning. Håndhævelsesmyndigheden kan bede Kommissionen eller andre håndhævelsesmyndigheder om at undersøge lignende overtrædelser i andre medlemsstater eller undersøge, om der allerede er truffet håndhævelsesforanstaltninger i andre medlemslande.

Det foreslås, at Europa-Kommissionen opretter en elektronisk database, der lagrer og behandler oplysninger om anmodninger om gensidig bistand. Via databasen vil håndhævelsesmyndighederne kunne udveksle andre oplysninger, der er relevante for håndhævelsesmyndighedernes opdagelse af overtrædelser eller formodede overtrædelser.

Tavshedspligt og andre ordninger

Forslaget medfører, at bevismateriale og resultater af undersøgelser, der er opnået ved hjælp af minimumsbeføjelser, kan anvendes på tværs af grænser. Oplysningerne må kun anvendes til at sikre overholdelsen af EU's forbrugerlovgivning. Alle oplysninger, der gives til håndhævelsesmyndighederne, Europa-Kommissionen mv. og lagres i databasen, er fortrolige og omfattet af tavshedspligt, hvis oplysningerne vil være til skade for beskyttelse af personoplysninger, forretningsmæssige interesser, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder, kommende retssager eller inspektioner og undersøgelser.

Derudover foreslås det, at den nuværende to-årige rapporteringsforpligtelse erstattes med to-årige nationale håndhævelsesplaner, der skal sikre prioriteringen af aktiviteter inden for forbrugerbeskyttelsessamarbejdet. Håndhævelsesplanerne foreslås overvåget af Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver.

Sagen behandles i Europa-Parlamentets udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO-udvalget). Der foreligger endnu ikke en udtalelse om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. For at sikre en sammenhængende håndhævelse af forbrugerlovgivningen i hele EU og håndtering af overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning, der spænder over flere medlemsstater, deler regeringen Kommissions holdning om, at det er nødvendigt at fastsætte harmoniserede regler for at koordinere offentlige håndhævelsesaktiviteter.

6. Gældende dansk ret

De nuværende regler for forbrugerbeskyttelsessamarbejde er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse.

De konkrete håndhævelsesbeføjelser er skrevet ind i den danske markedsføringslovs § 22a om kontrolundersøgelser på stedet. Bestemmelsen blev indført i markedsføringsloven i 2006 med det formål at efterleve Danmarks forpligtelser i henhold til den gældende forordning og hjemler gennemførelse af de kontrolundersøgelser, der er nævnt i den nuværende forordnings artikel 4, stk. 6, litra c. Efter artikel 4, stk. 6, litra c, kan en kompetent myndighed gennemføre nødvendige kontrolundersøgelser på stedet, såfremt det med rimelighed kan formodes, at der foreligger en overtrædelse inden for Fællesskabet.

Efter markedsføringslovens § 22a har Forbrugerombudsmanden således adgang til at foretage kontrolundersøgelser til brug for behandling af konkrete klager, der er oversendt fra håndhævelsesmyndigheder i andre EU-lande i medfør af forordningen, og som vedrører overtrædelser af de direktiver, for hvilke Forbrugerombudsmanden er udpeget som kompetent myndighed.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen vil erstatte den nuværende forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde. Forslaget vil muligvis have lovgivningsmæssige konsekvenser i forhold til markedsføringsloven. De endelige konsekvenser vil afhænge af indholdet i den endelige forordning.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde forventes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Der kan dog muligvis opstå en mindre forøgelse af ressourceforbruget hos håndhævelsesmyndighederne, hvis forordningen medfører en øget sagsmængde eller en udvidet opgaveportefølje

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Indholdet i forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde kan øge konkurrencen og medvirke til at skabe et øget udbud af varer og tjenester på det europæiske marked og derved skabe mere velfungerende markeder. Øget konkurrence og handel på tværs af grænserne vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Det kommende forslag kan desuden være med til at skabe øget tillid hos forbrugerne, da forbrugerne sikres bedre beskyttelse, når de handler på tværs af grænser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke føre til nye reguleringsmæssige byrder for erhvervslivet, men såfremt forslaget fører til øget konkurrence og samhandel over grænserne, kan de afledte konsekvenser være, at priserne falder, og salget øges. Det kommende forslag forventes at styrke håndhævelsen og samarbejdet mellem myndighederne, hvilket vil sikre retssikkerhed og lige konkurrencevilkår for erhvervslivet på det europæiske marked.

Såfremt de foreslåede regler om foranstaltninger vedr. suspension eller nedlæggelse af et websted eller domæne vedtages, må det forventes, at digitale tjenesteudbydere påregnes udgifter.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Indholdet i forslaget forventes at give bedre beskyttelse af forbrugernes rettigheder og mere lige konkurrencevilkår for virksomhederne på tværs af EU.

8. Høring

Europa-Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 25. maj. 2016 med frist for høringssvar den 8. juni 2016.

DI, Dansk Erhverv, Forbrugerombudsmanden og Forbrugerrådet Tænk har afgivet høringssvar.

Generelle bemærkninger

DI, DE og Forbrugerombudsmanden støtter generelt forslaget, da forslaget vil sikre lige konkurrence, gode rammevilkår og et velfungerende indre marked, når fælles EU-regler håndhæves ens. Det har særligt været en prioritet for DE og Forbrugerombudsmanden at styrke forordningen.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at forholdene er meget forskellige i de 28 EU-lande, men generelt ser man forslaget som en forbedring, især fordi de nationale myndigheder får flere beføjelser, ligesom det er positivt, at samarbejdsprocedurerne mellem myndighederne bliver styrket.

Forbrugerrådet Tænk mener dog, at der er brug for mere gennemsigtighed med hensyn til, hvordan der skal samarbejdes med de nationale forbrugerorganisationer, også med hensyn til at oplyse, hvordan man samarbejder - og

om hvad - med de andre myndigheder. Forbrugerrådet Tænk bemærker desuden, at mange forbrugerorganisationer har førstehåndskendskab med hensyn til, hvad der sker på markedet, så det er vigtigt, at de selv kan indgive oplysninger til myndigheder - og blive orienteret om, hvad der videre sker i sagen.

Forældelsesfrist

Hverken DI eller DE kan se behovet for så væsentlig en udvidelse af forældelsesfristen til de foreslåede 5 år i forslaget. DI og DE mener ikke, at denne udvidelse vil tjene noget særligt formål for forbrugerne, men det vil tilføje en væsentlig risiko for virksomheder at kunne holdes ansvarlige for handlinger, der har fundet sted mange år tilbage.

Forbrugerombudsmanden kan på den anden side i udgangspunktet støtte muligheden for at retsforfølge overtrædelser i op til 5 år, efter at de er oplyst.

Håndhævelsesmyndighedernes minimumsbeføjelser

DI lægger vægt på, at især de foreslåede nye minimumskompetencer til de nationale myndigheder anvendes ensartet i alle lande, særligt hvad angår ensartet praksis for, hvornår nationale myndigheder lukker websites, anlægger erstatningssøgsmål på vegne af forbrugerne, giver bøder eller tvangsbøder, offentliggør identiteten på erhvervsdrivende mv. DI mener, at det er vigtigt, at landene er nogenlunde ensartede i deres syn på forholdet mellem grovheden af overtrædelser af EU-forbrugerretten og de anvendte retsmidler.

DI bemærker ligeledes, at nogle af de foreslåede minimumsbeføjelser er meget vidtgående, særligt muligheden for håndhævelsesmyndigheden at kræve tilbagebetaling af den fortjeneste, der er opnået ved overtrædelserne. DI mener, at denne sanktion forekommer uproportional sammenholdt med muligheden for samtidig at kunne kræve erstatning og give bøder.

Fsva. håndhævelsesmyndighedernes adgang til at foretage kontrolundersøgelser mener DE, at der lægges op til en udvidelse af de beføjelser, som Forbrugerombudsmanden har efter §22a. Samtidig finder DE, at det er uklart om forslaget indeholder adgang for Forbrugerombudsmanden til at foretage elektronisk spejling, som det kendes fra konkurrenceretten. DE kan ikke støtte dette. Endvidere kan DE ikke støtte en udvidelse af håndhævelsesmyndighedernes muligheder for at udstede administrative bøder, der går videre end, hvad er hjemlet efter markedsføringsloven i dag. DE støtter, at alle landes håndhævelsesmyndigheder får mulighed for at foretage offentliggørelser af afgørelser, midlertidige tiltag eller påbud, såfremt offentliggørelserne sker ensartet i hele EU.

Forbrugerombudsmanden hilser flere af minimumsbeføjelserne velkommen, særligt myndighedernes mulighed for at stille krav om kompensation og tilbagebetaling til forbrugerne, offentliggørelse af navnene på de erhvervsdri-

vende, der er ansvarlige for overtrædelserne samt øget adgang for Kommissionen til at kontrollere, at myndighederne i de respektive medlemsstater overholder forordningens procedurer og frister. Derudover kan Forbrugerombudsmanden som udgangspunkt støtte muligheden for at stille krav om konfiskation og profitinddragelse, sanktionspålægning i form af bøder, tvangsbøder for manglende efterlevelse, krav om lukning af hjemmesider, samt mulighed for at foretage testkøb og mystery-shopping som efterforskningsværktøjer.

Udbredte grænseoverskridende overtrædelser med en EU-dimension

DE kan ikke støtte, at Kommissionen ad egen drift skal kunne beslutte håndhævelsesaktiviteter i medlemsstaterne ved udbredte grænseoverskridende overtrædelser med en EU-dimension.

Forbrugerombudsmanden er ligeledes betænkelig ved Kommissionens adgang til iværksættelse af fælles håndhævelsesforanstaltninger.

Nationale håndhævelsesplaner og prioriteringer

Både DE og DI hilser de nationale håndhævelsesplaner velkomne. DI mener, at håndhævelsesplanerne bør være offentligt tilgængelige og kunne tjene som middel til at sikre ens anvendelse af håndhævelsesbeføjelser på tværs af de nationale myndigheder. DE kan støtte, at Kommissionen skal overvåge håndhævelsesplanerne, men understreger, at Kommissionen ikke bør have kompetence til at pålægge de nationale myndigheder at forfølge en særlig håndhævelsesstrategi.

Forbrugerombudsmanden er på den anden side betænkelig ved forslaget om nationale håndhævelsesplaner og Kommissionens adgang til at overvåge disse. Hertil kommer betænkelighed ved den tiltænkte rolle i håndhævelses-samarbejdet for såkaldte ”udpegede organer”, herunder forbruger og erhvervsorganisationer, bl.a. vedr. varsling. Forbrugerombudsmanden bemærker, at forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde er baseret på et fortrolighedsprincip, som Forbrugerombudsmanden finder tvivlsomt, om private organisationer mv. vil kunne leve op, bl.a. i forbindelse med udveksling af oplysninger.

Gennemførelsesretsakter

Derudover er både DI og DE generelt forbeholdne over for forslagets mange henvisninger til, at Kommissionen fastsætter nærmere regler via gennemførelsesretsakter, da gennemførelsesretsakter ikke bør benyttes til at træffe afgørende politiske beslutninger.

Forbrugerombudsmandens rolle

Endeligt lægger både DI og DE vægt på, at Forbrugerombudsmanden beholder sin ret til at forhandle med virksomhederne med henblik på at løse de problemer, der måtte opstå, smidigt og effektivt.

Forbrugerombudsmanden bemærker, at det må forventes, at sagsmængden vil vokse betragteligt, og at sagsproceduren i de enkelte sager vil være mere omfattende end hidtil. I den forbindelse bemærker Forbrugerombudsmanden, at det følger af forslaget, at medlemsstaterne bl.a. skal sikre, at de kompetente myndigheder har de ressourcer, der er nødvendige for anvendelsen af forordningen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed overfor digital innovation og konkurrence, hvorved der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder samt på at undgå protektionistiske tiltag.

Regeringen støtter intentionerne om at sikre en bedre integration af det digitale indre marked ved at fjerne de barrierer, der forhindrer forbrugerne i at købe på tværs af grænser, og virksomhederne i at sælge på tværs af grænser. Det styrker rammerne for samspillet mellem forbrugere og virksomheder og er med til at skabe velfungerende markeder, vækst og høj forbrugervelfærd.

Det har længe været en dansk prioritet at styrke forordningen om forbrugerbeskyttelse. For det første er det vigtigt, at forbrugerne er trygge, når de køber varer eller serviceydelser i andre EU-lande, hvis det digitale indre marked skal fungere. For det andet er det helt centralt for virksomhederne, at der er lige konkurrencevilkår på det indre marked. Det sker kun ved, at alle lande håndhæver de fælles EU-regler ensartet, så de samme regler håndhæves over for såvel danske som over for andre landes virksomheder.

Regeringen er på den baggrund positiv over for forslaget. Det gælder særligt forslagets elementer om fastlæggelse af tidsfrister for håndhævelsesmyndighedernes besvarelse på henvendelser fra andre håndhævelsesmyndigheder, formaliseringen af det koordinerende samarbejde mellem håndhævelsesmyndigheder samt håndhævelsesmyndighedernes mulighed for at offentliggøre afgørelser truffet mod erhvervsdrivende, der har foretaget grænseoverskridende overtrædelser af forbrugerlovgivningen.

Der er dog også elementer i forslaget, som giver betænkeligheder. Regeringen er i udgangspunktet skeptisk over for Kommissionens styrkede rolle ved udbredte grænseoverskridende overtrædelser med en EU-dimension. Desuden skal det i forhandlingerne afklares og sikres, at der ikke tillægges udenlandske myndigheder beføjelse til at udøve myndighed på dansk territorium, så der ikke afgives suverænitet.

Endvidere skal forordningsforslagets bestemmelser om de kompetente myndigheders minimumsbeføjelser afklares. Det skal bl.a. sikres, at danske

domstole fortsat er enekompetente til at træffe afgørelse om foranstaltninger – som eksempelvis lukning af hjemmesider – i overensstemmelse med grundlovens bestemmelser om censurforbud. I forlængelse heraf er regeringen skeptisk over for at pålægge internetmellemmænd nye forpligtelser, da det kan medføre øgede erhvervsøkonomiske byrder og hæmme innovation og vækst i den digitale økonomi.

Vedrørende spørgsmålet om sanktioner bør der under forhandlingerne – i det omfang bestemmelsen i artikel 8, stk. 2, litra m, vedrører administrative sanktioner – arbejdes for, at det kommer til at fremgå udtrykkeligt, at medlemsstaterne kan beslutte ikke at fastsætte regler for administrative sanktioner for overtrædelser, der er underlagt strafferetlige sanktioner i henhold til deres nationale ret.

Endelig vil regeringen arbejde for, at Kommissionen, i medfør af forordningen, kun skal anvende gennemførelsesretsakter til at fastsætte regler af ren teknisk karakter.

Regeringen arbejder for, at ovenstående tvivlsspørgsmål vedrørende forordningsforslaget bliver afklaret. En nærmere stillingtagen til forslaget må afvente denne afklaring.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.